

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

همکار محترم

از آنجایی که فرآیند یاددهی- یادگیری پروسه ای است که رسیدن به اهداف آن بدون برنامه ریزی امکان پذیر نیست، لذا تدوین طرح درس در آغاز فرآیند آموزش (به عنوان نقشه و راهنمای تدریس برای مدرسین و دانشجویان)، ضروری بوده و به عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت آموزشی مدرسین مطرح می باشد. لذا خواهشمند است مدرسین محترم در تکمیل طرح درس نهایت دقت را مبذول فرمایند.

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

- عنوان درس : فرایند آموزش یه بیمار
- نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر مریم مدی نشاط
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر مریم مدی نشاط
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: -
- نوع و میزان واحد به تفکیک: نظری ۰.۵ واحد (۹ ساعت) عملی ۰/۵ واحد (۱۷ ساعت)
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: کارشناسی پرستاری
- زمان درس: نیمسال دوم
- مکان آموزش : دانشکده پرستاری ملایر

جلسه نظری	تاریخ	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری ^۱	حیطه یادگیری ^۲	روش تدریس ^۳	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی ^۴
۱		آشنایی با کلیات، مفاهیم آموزش و یادگیری	<ul style="list-style-type: none"> - یادگیری را تعریف کند. - انواع یادگیری را نام ببرد. - ماهیت یادگیری را بیان کند. - اصول یادگیری را بیان کند. - نوع تاثیر عوامل موثر بفرایند آموزش-یادگیری را بحث کنند. - مفاهیم مربوط به یادگیری را بحث کند. - نظریه های معروف یادگیری را مقایسه کند. - یادگیری را از دیدگاه روانشناسان شناختی و رفتاری مقایسه کند. - موانع یادگیری را توضیح دهد. 	شناختی - دانش - - درک - - -	سخنرانی، پرسش و پاسخ	۲ ساعت حضور ی	کامپیوتر اسلاید پاورپوینت	سوالات M CQ
۲		آشنایی دانشجویان با طراحی آموزش	<ul style="list-style-type: none"> - تفاوت آموزش و یادگیری را شرح دهد. - پس از توضیحات هدف نویسی یک هدف در کلاس ارائه نماید. - اصول تعیین و تنظیم هدفهای آموزشی را به اختصار توضیح دهد. - ضرورت تعیین و تنظیم هدفهای آموزشی را توضیح دهد. - تفاوت هدف جزئی و رفتاری را توضیح دهد. - مراحل تنظیم یک طرح آموزشی را توضیح دهد. - حوزه های سه گانه یادگیری را مختصرا توضیح دهد. - برای هر یک از حوزه های سه گانه یادگیری یک هدف آموزشی مثال بزند. - منابع تعیین هدفهای آموزشی را نام ببرد. 	شناختی - درک - - - - -	سخنرانی، پرسش و پاسخ	۲ ساعت حضور ی	کامپیوتر اسلاید پاورپوینت	سوالات M CQ
۳		آشنایی دانشجویان با نقش ارتباط در آموزش (روش های آموزشی)	<ul style="list-style-type: none"> - تفاوت بین تدریس و آموزش را شرح دهد. - ویژگی های تدریس را شرح دهد. - محتوای آموزشی را توضیح دهد. - روشهای نوین تدریس را نام ببرد. 	شناختی - درک - دانش -	سخنرانی، پرسش و پاسخ	۲ ساعت حضور ی	کامپیوتر اسلاید پاورپوینت،	سوالات M CQ

^۱ بمنظور نگارش اهداف رفتاری باید از افعالی استفاده شود که عینی و قابل اندازه گیری باشد. به عنوان مثال در حیطه knowledge از افعالی مانند نام ببرد، توضیح دهد، مقایسه کند، تحلیل کند، برآورد کند و... در حیطه Attitude از افعالی مانند اعتقاد پیدا کند، بتواند متقاعد کند، همکاری نماید، تبلیغ کند و... و در حیطه Psychomotor از افعالی مانند بتواند تقلید کند، انجام دهد و... استفاده می شود.

^۲ با توجه به هدف آموزشی حیطه یادگیری در سطح knowledge, attitude, psychomotor مشخص می شود.

^۳ روش تدریس متناسب با هدف آموزشی مانند سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، PBL و... انتخاب شود

^۴ در هر جلسه در صورت وجود ارزشیابی، نحوه انجام آن مشخص شود. مثل پرسش و پاسخ، کوئیز (MCQ یا تشریحی) و...

				درک -	<ul style="list-style-type: none"> - مزایا و معایب هریک از روشهای نوین تدریس را بازگو کند. - اصول استفاده از روش پرسش و پاسخ را در چند جمله بیان کند. - روش تدریس ایفای نقش را بطور خلاصه توضیح دهد. - شرایط محیط آموزش را توضیح دهد. - اصول روش آموزش به سالمندان را شرح دهد 			
سوالات M CQ	کامپیوتر اسلاید پاور پوینت	۲ ساعت حضور ی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	شناختی - دانش - - درک -	<ul style="list-style-type: none"> - انواع وسایل سمعی بصری و کاربرد آنها را بیان کند. - معیارهای مختلف انتخاب یک وسیله آموزشی را بیان کند. - مفهوم وسیله و رسانه آموزشی را مقایسه کند. - نقش وسایل آموزشی را در فرایند آموزش - یادگیری توضیح دهد. - کاربرد انواع وسایل سمعی بصری را (اسلاید ، فیلم ، پمفلت ، ویدیو ، اورهد، کتاب) را مقایسه کند. 	آشنایی دانشجویان با نقش ارتباط در آموزش (نقش مواد و وسلئل در آموزش)	۴	
سوالات M CQ	کامپیوتر اسلاید پاور پوینت،	۲ ساعت حضور ی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	شناختی - درک - درک -	<ul style="list-style-type: none"> - اهمیت و ضرورت ارزشیابی فعالیت‌های آموزشی از دیدگاه معلم و فراگیر را مقایسه کند. - مفهوم اندازه گیری، ارزشیابی و آزمون را مقایسه کند. - روش های ارزشیابی آموزش پرستاری را توضیح دهد. - روشهای ارزشیابی یادگیری بیماران را مقایسه کند . - روشهای اثربخش کردن آموزش را بحث کند. 	آشنایی دانشجویان با اصول ارزشیابی	۵	
سوالات M CQ	کامپیوتر اسلاید پاور پوینت	۲ ساعت حضور ی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	شناختی - دانش - - درک - - -	<ul style="list-style-type: none"> - یادگیری را تعریف کند. - انواع یادگیری را نام ببرد. - ماهیت یادگیری را بیان کند. - اصول یادگیری را بیان کند. - نوع تاثیر عوامل موثر بر فرایند آموزش - یادگیری را بحث کنند. - مفاهیم مربوط به یادگیری را بحث کند. - نظریه های معروف یادگیری را مقایسه کند. - یادگیری را از دیدگاه روانشناسان شناختی و رفتاری مقایسه کند. - موانع یادگیری را توضیح دهد. 	آشنایی با کلیات ، مفاهیم آموزش و یادگیری	۶	
سوالات M CQ	کامپیوتر اسلاید پاور پوینت	۲ ساعت حضور ی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	شناختی - درک - - -	<ul style="list-style-type: none"> - تفاوت آموزش و یادگیری را شرح دهد. - پس از توضیحات هدف نویسی یک هدف در کلاس ارائه نماید. 	آشنایی دانشجویان با طراحی آموزش	۷	

				<ul style="list-style-type: none"> - اصول تعیین و تنظیم هدفهای آموزشی را به اختصار توضیح دهد. - ضرورت تعیین و تنظیم هدفهای آموزشی را توضیح دهد. - تفاوت هدف جزئی و رفتاری را توضیح دهد. - مراحل تنظیم یک طرح آموزشی را توضیح دهد. - حوزه های سه گانه یادگیری را مختصراً توضیح دهد. - برای هر یک از حوزه های سه گانه یادگیری یک هدف آموزشی مثال بزند. - منابع تعیین هدفهای آموزشی را نام ببرد. 				
سوالات M CQ	کامپیوتر اسلاید پاورپوینت،	۲ ساعت حضور ی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	شناختی - درک - دانش - درک -	<ul style="list-style-type: none"> - تفاوت بین تدریس و آموزش را شرح دهد. - ویژگی های تدریس را شرح دهد. - محتوای آموزشی را توضیح دهد - روشهای نوین تدریس را نام ببرد. - مزایا و معایب هر یک از روشهای نوین تدریس را بازگو کند. - اصول استفاده از روش پرسش و پاسخ را در چند جمله بیان کند. - روش تدریس ایفای نقش را بطور خلاصه توضیح دهد. - شرایط محیط آموزش را توضیح دهد. - اصول روش آموزش به سالمندان را شرح دهد 	آشنایی دانشجویان با نقش ارتباط در آموزش (روش های آموزشی)	۸	
سوالات M CQ	کامپیوتر اسلاید پاورپوینت	۲ ساعت حضور ی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	شناختی - دانش - درک -	<ul style="list-style-type: none"> - انواع وسایل سمعی بصری و کاربرد آنها را بیان کند. - معیارهای مختلف انتخاب یک وسیله آموزشی را بیان کند. - مفهوم وسیله و رسانه آموزشی را مقایسه کند. - نقش وسایل آموزشی را در فرایند آموزش - یادگیری توضیح دهد. - کاربرد انواع وسایل سمعی بصری را (اسلاید ، فیلم ، پمفلت ، ویدیو ، اورهد، کتاب) را مقایسه کند. 	آشنایی دانشجویان با نقش ارتباط در آموزش (نقش مواد و وسلئل در آموزش)	۹	
سوالات M CQ	کامپیوتر اسلاید پاورپوینت،	۲ ساعت حضور ی	سخنرانی ، پرسش و پاسخ	شناختی - درک - درک -	<ul style="list-style-type: none"> - اهمیت و ضرورت ارزشیابی فعالیت های آموزشی از دیدگاه معلم و فراگیر را مقایسه کند. - مفهوم اندازه گیری، ارزشیابی و آزمون را مقایسه کند. - روش های ارزشیابی آموزش پرستاری را توضیح دهد. - روشهای ارزشیابی یادگیری بیماران را مقایسه کند. 	آشنایی دانشجویان با اصول ارزشیابی	۱۰	

					روشهای اثربخش کردن آموزش را بحث کند.			
--	--	--	--	--	--------------------------------------	--	--	--

جلسه عملی	تاریخ	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری ^۵	حیطه یادگیری ^۶	روش تدریس ^۷	مدت زمان	روش ارزشیابی ^۸
۱۱		آشنایی دانشجویان با چگونگی انجام پروژه عملی آموزش به مددجو طراحی و تدوین انواع اهداف آموزشی برای برنامه آموزش به مددجو	<ul style="list-style-type: none"> - بطور خلاصه مطالب نظری مرتبط با این جلسه عملی توسط دانشجویان بحث شود. - اهداف کلی و اختصاصی در سه حوزه های یادگیری (حیطه شناختی، عاطفی، رفتاری) جهت پروژه آموزش به بیمار بنویسند. - علاقمندی خود به درس با حضور منظم و آمادگی قبلی در کلاس درس عملی نشان دهند. - دانشجویان از فعالیت تیمی در قالب گروه‌های دوفره جهت انجام پروژه عملی آموزش به مددجو اعلام رضایت نمایند. 	شناختی -درک بکار بستن عاطفی دریافت و توجه	بحث گروهی مشاهده	۲ ساعت	کارپوشه (ارائه تکلیف با عنوان نگارش اهداف)
۱۲		طراحی و اجرای برنامه آموزش به مددجو مبتنی بر روشهای نوین و سنتی آموزش	<ul style="list-style-type: none"> - با مروری بر مقالات پنج سال گذشته در زمینه روش های ارائه آموزش به بیمار بطور خلاصه بهترین روش آموزشی را با ارائه شواهد ارائه نماید. - سناریوی آموزش به بیمار را با موضوع دلخواه طراحی و به روش ایفای نقش اجرا نماید. - براساس اصول آموخته شده یکی از مشکلات بیمار انتخابی را حل نماید 	شناختی - ترکیب روانی- حرکتی	ایفای نقش	۲ ساعت	کارپوشه (چک لیست)
۱۳		محتوی برنامه آموزش به مددجو را	<ul style="list-style-type: none"> - در ارتباط با موضوع مورد نظر پمفلت براساس اصول آموخته شده جهت پروژه آموزش به بیمار تدوین نماید. - در ارتباط با موضوع مورد نظر کتابچه آموزش به بیمار جهت 	شناختی - بکار بستن	سخنرانی، بارش افکار، بحث گروهی	۲ ساعت	کارپوشه

^۵ بمنظور نگارش اهداف رفتاری باید از افعالی استفاده شود که عینی و قابل اندازه گیری باشد. به عنوان مثال در حیطه knowledge از افعالی مانند نام ببرد، توضیح دهد، مقایسه کند، تحلیل کند، برآورد کند و... در حیطه Attitude از افعالی مانند اعتقاد پیدا کند، بتواند متقاعد کند، همکاری نماید، تبلیغ کند و... و در حیطه Psychomotor از افعالی مانند بتواند تقلید کند، انجام دهد و... استفاده می شود.

^۶ با توجه به هدف آموزشی حیطه یادگیری در سطح knowledge, attitude, psychomotor مشخص می شود.

^۷ روش تدریس متناسب با هدف آموزشی مانند سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، PBL و... انتخاب شود

^۸ در هر جلسه در صورت وجود ارزشیابی، نحوه انجام آن مشخص شود. مثل پرسش و پاسخ، کوئیز (MCQ یا تشریحی) و...

				پروژه آموزش به بیمار تدوین نماید. - میزان یادگیری بیمار را پس از ارائه آموزش چهره به چهره یا ایفای نقش با یکی از روش‌های چک لیست و پرسش و پاسخ بسنجد.	طراحی نماید. ارزشیابی میزان یادگیری بیمار در پایان ارائه آموزش	
کارپوشه و ارزشیابی به شیوه ۳۶۰ درجه پروژه آموزش به بیمار) خود ارزشیابی ، ارزشیابی استاد ، ارزشیابی همکار، ارزشیابی همتایان (۲ ساعت	-		- پروژه آموزش به بیمار را در یک سمینار کلاسی ارائه نماید. - تحویل مستندات و مدارک مربوط به پروژه آموزش به مددجو در سمینار کلاسی به مدرس	ارائه پروژه آموزش به بیمار	۱۴

شیوه نمره دهی

نوع ارزشیابی	تاریخ	ابزار ارزشیابی ^۹	میزان امتیاز از کل
ارائه پروژه		کارپوشه (شامل اهداف، حل مساله، آموزش چهره به چهره به مددجو، پمفلت ، کتابچه) و ارزشیابی ۳۶۰ درجه	۱۰ نمره
امتحان عملی	-		
امتحان پایان ترم	-	سوالات MCQ	۸ نمره
سایر موارد		حضور سر کلاس	۲ نمره
مجموع			۲۰ نمره

^۹ ابزار ارزشیابی می‌تواند مواردی مانند آزمون تشریحی، سوالات کوتاه پاسخ، سوالات کامل کردنی، MCQs، پروژه، آسکی و... باشد.

منابع:

- Bastable SB. Essentials of patient education: Jones & Bartlett Learning; 2016.
- Sassen B. Nursing: Health education and improving patient self-management: Springer; 2018.

- کانایو مری ام (۱۳۹۱). هندبوک آموزش به بیمار. ترجمه: خدیجه نصیریان و دیگران. تهران، جامعه نگر
- گل آقایی فرزانه، خسروی شراره (۱۳۸۹). فرایند آموزش به مددجو در مراقبتهای سرپائی وبالینی. تهران، بشری
- اسدی نوقابی احمد علی، زندی میترا، نظری علی اکبر (۱۳۹۱). فرایند یادگیری و اصول آموزش به بیمار. تهران، حکیم هیدجی
- اسدی نوقابی، احمد علی "ودیگران" (۱۳۸۴). فرایند یادگیری و اصول آموزش به بیمار، تهران، بشری
- مهاجر، تانیا. (۱۳۸۵). اصول آموزش به بیمار، تهران، نشر سالمی
- عبدالعلیان، معصومه (۱۳۷۹). روشهای تدریس و یادگیری در آموزش پرستاری، بابل، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی بابل
- صفری محبوبه، برزویی طاهره. (۱۳۸۸). اصول آموزش به بیمار. تهران، جامعه نگر